

Het zweefvliegveld op het Maldens Vlak zoals de meeste passanten het herkennen

HEUMENSOORD

Deel 7 HET ZWEEFVLIEGVELD

Tekst en foto's: **RENIE HESSELING**

Dit is het zevende artikel over het achthonderd hectare grote Heumensoord dat aan onze wijk grenst. Eerder publiceerden we o.m. over de schietbaan, waterwinning, de Romeinse wachttorens, de kabouterboom en de opvang van vluchtelingen.

Een uitstapje naar de achtertuin van Brakkenstein biedt volop mogelijkheden. In Heumensoord maak je kans op een ontmoeting met de schaapskudde, kun je bij de Unionvelden tennis, voetbal en hockey volgen en in de zandvlakte zet je de kinderen aan het spelen. Een uitstapje met als beloning een ijsje is maar op één plek mogelijk: bij het zweefvliegveld. Met een beetje zon is de ijsventer daar present. Zittend op een bankje achter de omheining zoeven de neerdalende gliders over je heen. In de verte stijgt een luchtheld op aan een lier. De thermiek voert de zweefvlieger verder de blauwe lucht in terwijl in het talud de trein tussen Venlo en Nijmegen voorbij rommelt. Het open gebied oefent ook aantrekkingskracht uit op het gevleugelde dagjesvolk. Buizerds, torenvalken en sperwers maken ook gebruik van de thermiek of foerageren tussen de start- en landingsbaan. Natuur en sport lijken met elkaar in evenwicht.

Ontstaan van de NijAC

Dat de Nederlandse taal leentjebuurt speelt met Engels en Frans is niet ongewoon. De rond 1900 in ons land geïntroduceerde tennissport kreeg bij de naamgeving van tennisclubs de 'lawn' (grasveld) mee. Ook al was er op een tennisbaan geen sprietje gras te zien. In de daaropvolgende decennia staan de dagbladen vol over de Aeroclubs. Een stijlvolle benaming voor zweefvliegverenigingen die toen als paddenstoelen de lucht in schoten. Na het lawn tennis was dit het nieuwe speeltje voor de mensen met veel vrije tijd en middelen om avontuur en vrijheid te beleven. Ook in Nijmegen, in de achtertuin van Brakkenstein op Heumensoord, begon het na de Wederopbouw te rommelen.

Het Nijmeegse Canisius College kende ontspanningsverenigingen zoals die voor de modelvliegtuigbouw met de naam Nijmeegse Rooms Katholieke Luchtvaartclub. De tijden van verzuiling stonden recht overeind. Die luchtvaartclub liet tijdens een propagandabijeenkomst (1954) in de aula van het Canisius College van de jezuïeten weten dat de gemeente Nijmegen, eigenaar van het Maldens Vlak, toestemming verleende om daar het luchtruim te kiezen met modelvliegtuigen. Weliswaar niet het échte werk, maar vooruit.

De Nijmeegse Aeroclub (NijAC) trachtte het Maldens Vlak te verwerven om met échte zweefvliegers en tweepersoons gliders te starten. Het terrein was eigendom is van de gemeente Nijmegen, maar lag binnen de grenzen van de gemeente Heumen. Bovendien was het als militair oefenterrein in gebruik en schuurde het tegen de spoorbaan aan. Om het gebied de bestemming van zweefvliegveld te geven, moest de NijAC met achttien instanties overleg plegen: Nederlandse Spoorwegen, Rijksluchtvaartdienst, Staatsbosbeheer, gemeente Nijmegen, gemeente Heumen, provincie Gelderland, ministeries van Defensie, Verkeer en Waterstaat, Binnenlandse Zaken en Buitenlandse Zaken. Na jarenlange onderhandelingen kreeg de aeroclub in 1958 de vergunning om het luchtruim te kiezen.

**"In de verte stijgt een
luchtheld op aan een lier.
De thermiek voert de
zweefvlieger verder de
blauwe lucht in terwijl in
het talud de trein tussen
Venlo en Nijmegen voorbij
rommelt."**

Veel hobbyisten leefden zich uit op het Maldens Vlak (ca. 1955).

Een zweefvliegtuig heeft een veilige landing gemaakt.

Aanleg zweefvliegveld Malden

In 1958 startte de aanleg van het vliegveld. Met behulp van groot materieel van de Genieschool uit Wezep, de inbreng van de Dienst Plantsoenen en Bosbeheer van de gemeente Nijmegen en de nodige arbeiders van het DUW (Directoraat Uitvoering van Werken, een instantie die werklozen werk verschafte), werden er twee haaks op elkaar liggende banen aangelegd: het Kruis van Malden. Ontdaan van wildgroei, boompjes en met zwaar materieel geëgaliseerd ontstonden een baan van 950 en een van 700 meter. Regelmatig staakten de arbeiders de werkzaamheden na de vondst van explosieven. De Mijnopruimingsdienst was op het vliegveld in wording kind aan huis.

Na de officiële opening in 1958 kreeg de verslaggever van het Arnhemsch Dagblad zijn luchtdoop op dit 'unieke vliegveld'.

'Een lier trekt het toestel met grote snelheid naar zich toe, terwijl de kleine wieltes onder me dansen. Plotseling schiet de kist los van de grond. De kleine neus voor me steigert bijna loodrecht de lucht in. Fracties van seconden waarin ik ijszig slik en me afvraag: waar gaat dit naartoe?! Tot met een smak het vliegtuigje horizontaal vooruit schiet. Ik wil naar buiten kijken, wetend dat ik er uit hoogtevrees toch niet uit kan springen, omdat ik muurvast zit. Ik kijk naar het prachtige panorama van de bossen, rivier en weilanden.'

Dagjesmensen

Vanaf de opening blijkt het vliegveld een attractie van jewelste. Toch meldt De Gelderlander in 2018 dat er sprake zou zijn van overlast. Niet van de drommen ijsjes likkende toeschouwers, maar van gemotoriseerde zweefvliegtuigen. De 'klachten' lijken ingegeven door de opening van het pretvliegveld Lelystad met de gevreesde geluidsoverlast. Wat de meeste dagjesmensen bij het zweefvliegveld meemaken, is het gemoedelijke samengaan van toeschouwers, fietsende en hardlopende sporters die de rust niet verstoren. Die rust vind je ook voorbij de toegang tot het vliegveld waar het terras van De Zweef, dat voor iedereen vrij toegankelijk is, een comfortabel uitzicht biedt.

"Regelmatig staakten de arbeiders de werkzaamheden na de vondst van explosieven. De Mijnopruimingsdienst was op het vliegveld in wording kind aan huis."

Clublied Nijmeegse Aeroclub

*Mannen vrouwen onbeducht
zij vliegen door de vrije lucht.*

*Ja dat is voor ons allemaal
het grootste ideaal. HOY.*

*Komt dus allen onvervaard
de Nijac is het meeste waard.*

*De Nijac schept voor ons een band
die meegaat over land. HOY.*

*Langs de wolken in de wind
het streven is wat ons verbindt.*

*En altijd blijft de vriendschaar
op Malden bij elkaar. HOY.*

Het terras van De Zweef biedt een comfortabel uitzicht op het vlieggeburen.